Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

Aan de Staatssecretaris Mijnbouw

Programma DG Groningen en Ondergrond
Directie Transitie Diepe Ondergrond

Auteur
[redacted]

nota

Jaarverslag TNO 2022 - Delfstoffen en aardwarmte

TER BESLISSING
Datum
24 augustus 2023

Kenmerk
PDGGO-DTDO / 34573754

Kopie aan
[redacted]

Parafenroute
[redacted]

Bijlage(n)

Aanleiding

Middels het jaarverslag van TNO – delfstoffen en aardwarmte – rapporteert u over de activiteiten en resultaten van de opsporing en winning van koolwaterstoffen, steenzout en aardwarmte en over de status en toekomst van de ondergrondse (permanente) opslag van stoffen zoals aardgas, aardolie, stikstof en CO_2 in Nederland. Het jaarverslag 2022 is gereed voor publicatie. Het CBS heeft op 31 augustus een analyse gepubliceerd over de afname winbare aardgasreserves. Het is daarom van belang het jaarverslag op zeer korte termijn te publiceren.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd akkoord te gaan met de publicatie van het jaarverslag en bijgevoegde brief te ondertekenen. Hiermee informeert u de Tweede Kamer over de publicatie.

Kernpunten

- Het jaarverslag geeft inzicht in de activiteiten die in 2022 hebben plaatsgevonden op het gebied van opsporing en winning van koolwaterstoffen (aardgas en aardolie), zout en aardwarmte en over de opslag van CO_2, aardgas en stikstof.
- Artikel 125 van de Mijnbouwwet verplicht de minister van Economische Zaken en Klimaat om deze activiteiten en resultaten bij te houden en hierover te rapporteren. Adviesgroep Economische Zaken (AGE), onderdeel van TNO, voert deze taak uit.
- Op 31 augustus 2023 heeft het CBS de analyse ”verdere afname winbare aardgasreserves” gepubliceerd. Dit is door verschillende media opgepikt. De analyse van CBS stelt dat er voor minder dat 9 jaar aan Nederlands aardgas winbaar is. Deze conclusie geeft een iets vertekend beeld. CBS verwijst hier

enkel naar het beschikbare aanbod uit reserves, en neemt het aanbod uit voorwaardelijke voorraden of nog aan te tonen voorraden niet mee. De conclusie van het CBS laat wel duidelijk zien dat nieuwe productielocaties en nieuwe exploratie noodzakelijk zijn om de importafhankelijkheid voor Nederland te beperken.

De volgende zaken zijn relevant i.r.t. het Versnellingsplan Gaswinning Noordzee:
Trends boringen 2021 vs 2022

- Het aantal exploratie- en productieboringen is de laatste jaren laag; 10 in 2022, 12 in 2021.
- Deze afname is te zien in het aantal productieboringen (boringen bedoeld om olie/gas mee te produceren). In 2021 vonden er nog 7 productie boringen plaatst (waarvan 6 op zee), in 2022 waren het er 3 (waarvan 2 op zee).
- Het aantal exploratieboringen (type boring om te bepalen of er olie/gas aanwezig is in het reservoir) is wel verdubbeld (van 2 naar 4, allen op zee).
- Het aantal evaluatieboringen (type boring dat uitgevoerd wordt om een beter beeld te krijgen van de reservoireigenschappen) is gelijk gebleven met 3 boringen in beide jaren.
- In 2023 zijn er tot op heden 5 exploratieboringen uitgevoerd, waarvan er 2 gas hebben aangetoond, en is er 1 productieboring uitgevoerd.

Seismisch onderzoek 2021 vs 2022

- Ten opzichte van 2021 zien we een toename van seismisch onderzoek in uitvoering op de Noordzee. Seismische onderzoek is nodig om koolwaterstoffen op te sporen.
- In 2021 is er op land nog seismisch onderzoek uitgevoerd naar koolwaterstoffen. In 2022 heeft er geen seismisch onderzoek meer plaatsgevonden op land met als doel koolwaterstoffen op te sporen.
- Voor seismisch onderzoek wordt er gebruik gemaakt van een nieuwe techniek, ondersteund door EBN. Als dit gunstige resultaten oplevert (nieuwe ontdekkingen) kan eventueel in de toekomst meer onderzoek verwacht worden.

Prognose gasproductie (Basisscenario en hoog scenario)

- De Nederlandse productie van aardgas is met 20% gedaald t.o.v. 2021. Daar staat tegenover dat ook de binnenlandse consumptie het afgelopen jaar gedaald is.
- De prognose van de toekomstige gasproductie in Nederland valt in dit jaarverslag iets lager uit dan wat TNO in 2021 voorspelde. Deze prognose baseert TNO op:
    1. Het volume dat door de mijnbouwbedrijven economisch winbaar wordt geacht uit de producerende velden.
    2. Voor de nog niet aangetoonde velden doet TNO de volgende aannames in het jaarverslag:
        - In de raming voor toekomstige gasproductie gaat TNO in het jaarverslag van 2022 uit van 7 boringen per jaar. In het jaarverslag 2021 werd nog uitgegaan van 10 boringen per jaar.

    - TNO gaat voor beide scenario's uit van een lagere gasprijs in vergelijking met het voorgaande jaar. Voor 2022 wordt bij scenario basis uitgegaan van een prijs van 25 cent per kuub en voor scenario hoog een prijs van 28 cent per kuub. In het jaarverslag van 2021 werd nog gerekend met een prijs van 35 cent per kuub voor beide scenario's.
- Daarnaast is het belangrijk om op te merken dat in dit rapport uit wordt gegaan van jaarlijks 1 exploratieboring op land (voor productie aardgas). Dit is een aanname. In de contourennota is aangekondigd dat er geen nieuwe opsporingsvergunningen meer af worden gegeven voor land. Onder bestaande opsporingsvergunningen zouden mogelijk nog wel nieuwe exploratieboringen kunnen worden uitgevoerd. Uit afgegeven opsporingsvergunningen kunnen ook nog winningsvergunningen volgen.